

中国北方及蒙古、贝加尔、 西伯利亚地区古代文化

(中)

ДРЕВНИЕ КУЛЬТУРЫ СЕВЕРНОГО КИТАЯ, МОНГОЛИИ И
БАЙКАЛЬСКОЙ СИБИРИ

УМАРД ХЯТАД, МОНГОЛ БОЛОН БАЙГАЛЫН
СИБИРИЙН ЭРТНИЙ СОЁЛ

ANCIENT CULTURES OF THE NORTHERN AREA OF CHINA,
MONGOLIA AND BAIKALIAN SIBERIA

II

内 蒙 古 博 物 院 编
内蒙古自治区文物考古研究所

科学出版社

(K-2218.01)

www.sciencep.com

ISBN 978-7-03-045874-2

9 787030 458742 >

定 价: 780.00 元
(上、中、下册)

中国北方及蒙古、贝加尔、西伯利亚 地区古代文化

(中)

ДРЕВНИЕ КУЛЬТУРЫ СЕВЕРНОГО КИТАЯ, МОНГОЛИИ
И БАЙКАЛЬСКОЙ СИБИРИ

УМАРД ХЯТАД, МОНГОЛ БОЛОН БАЙГАЛЫН
СИБИРИЙН ЭРТНИЙ СОЁЛ

ANCIENT CULTURES OF THE NORTHERN AREA OF
CHINA, MONGOLIA AND BAIKALIAN SIBERIA

II

内 蒙 古 博 物 院 编
内蒙古自治区文物考古研究所

科 学 出 版 社
北 京

内 容 简 介

本书为内蒙古博物院与内蒙古自治区文物考古研究所联合承办的“第六届‘中国北方及蒙古、贝加尔、西伯利亚地区古代文化’国际学术研讨会”论文集。书中收录了来自中国、俄罗斯、蒙古国、韩国、日本、加拿大等十多个国家的学者所提交的 167 篇文章，共分为“石器时代”“青铜与早期铁器时代”“历史时期”“理论方法与综合研究”“岩画研究”“文化遗产的保护与研究”“民族学与人类学研究”7 个部分。文章后面附有中文、俄文、蒙文、英文摘要。文章从考古学角度研究了中国北方以及蒙古、俄罗斯相邻区域的古代文化现象及内涵，具有较高的学术价值。

本书适合于从事中国北方、蒙古及俄罗斯西伯利亚地区考古的专家学者，和相关专业的大专院校师生参考阅读。

图书在版编目（CIP）数据

中国北方及蒙古、贝加尔、西伯利亚地区古代文化：全 3 册 / 内蒙古博物院，内蒙古自治区文物考古研究所编. —北京：科学出版社，2015.9

ISBN 978-7-03-045874-2

I. ①中… II. ①内… ②内… III. ①考古学-研究-中国 ②考古学-研究-蒙古 ③考古学-研究-俄罗斯 IV. ①K870.4 ②K883.11 ③K885.12

中国版本图书馆 CIP 数据核字（2015）第 231481 号

责任编辑：孙 莉 / 责任校对：张凤琴

责任印制：肖 兴 / 封面设计：张 放

封面图片：曹建恩 提供

科 学 出 版 社 出 版

北京东黄城根北街 16 号

邮政编码：100717

<http://www.sciencep.com>

中 国 科 学 院 印 刷 厂 印 刷

*

2015 年 9 月第 一 版 开本：889×1194 1/16

2015 年 9 月第一次印刷 印张：91 1/4 插页：6

字数：2877000

定 价：780.00 元（全 3 册）

（如有印装质量问题，我社负责调换）

目 录

第三部分 历史时期

俄罗斯匈奴考古遗址新发现——匈奴贵族墓葬建筑的一些特征	S.S. 米尼亞耶夫	(441)
安加拉河泰加森林中的中世纪银器	P.V. 曼德雷卡, P.O. 谢诺特鲁索娃	(447)
中国北方晚期镀来源分析	潘玲, 何雨萌	(448)
拓跋鲜卑的单棺合葬墓	韦正	(458)
蒙古国匈奴时期人口龋齿病理研究	M. 额尔登	(478)
匈奴贵族墓地地形学研究问题	Ch. 伊如勒额尔登	(487)
萨彦-阿尔泰古代和中世纪游牧人的武器窖藏	Yu.S. 胡佳科夫	(494)
金帐汗国博卓克大墓地（哈萨克斯坦中部）	M.K. 哈布杜利娜	(506)
南哈萨克斯坦的匈奴——考古与历史文献资料	A.N. 波杜什金	(513)
13世纪末—14世纪初哈萨克斯坦中部的蒙古喇嘛教墓地	E.R. 乌斯曼诺娃, I.I. 德列莫夫, I.P. 帕纽什基娜	(522)
边疆地区辽代契丹考古研究新视角	关玉琳	(529)
13—14世纪贝加尔地区的蒙古墓葬	A.V. 哈林斯基	(537)
斯捷普什卡2号大墓地——匈奴-萨尔马特时期遗存（阿尔泰）	V.I. 索耶诺夫, N.A. 康斯坦丁诺夫, S.V. 特里凡诺娃	(544)
西夏国北部边界的考古学和文献考证	A.A. 卡瓦列夫	(579)
哈萨克斯坦中部的公元前1千纪下半叶墓葬中出土的匈奴颅骨材料	A.Z. 别谢诺夫, I. 基托夫	(590)
阿尔泰山西南地区考古新发现	G.K. 奥玛罗夫	(598)
蒙古中部绍罗翁道布冢墓出土的唐代雕像	A.I. 布拉耶夫	(606)
国立艾尔米塔什博物馆收藏的亚德林采夫考察队在斡耳朵八里发现的文物	Yu.I. 耶利希娜	(611)
波尔-巴日恩——萨彦-阿尔泰地区的一例古代中国建筑	D.K. 图卢什	(617)
阿尔泰边疆区的布格林墓地出土漆器	N.A. 苏佳吉娜	(627)
巴伦库莱地区出土的中国黏土制葫芦形器皿	A.Yu. 奥热列多娃, Yu.I. 奥热列多夫	(633)
早期铁器时代带中心石柱的石围墙以及突厥的雕像（关于建筑年代问题）	G.Yu. 佩列斯韦托夫	(642)
镶嵌型戒指与汉唐时期的东西方交融	大谷育惠	(647)
克鲁伦河流域匈奴城址	G. 额日格曾	(654)
和日门登吉古城的年代问题	L. 额尔登宝力德	(660)
外贝加尔西部地区匈奴遗存的分期问题	P.B. 科诺瓦洛夫, D.A. 米亚加舍夫, B.A. 巴扎罗夫	(666)
蒙古国北部地区匈奴族群的古病理学研究	E. 米吉德道尔基	(676)
“吉达”（JAD）地名的由来	S. 乌力吉巴雅尔, E. 乌日图纳森	(681)

蒙古国查干哈达山发现的 14 世纪武士岩洞墓	B. 阿伦斯, H. 彼桑卡, G. 诺木更苏荣	(691)
13—14 世纪蒙古帝国与热那亚共和国之间的联系（文字文献和考古学）	S.G. 博恰罗夫, A.G. 锡特季科夫	(697)
13—14 世纪蒙古帝国西部边境的城镇——动物考古学研究	L.V. 亚沃尔斯卡娅	(705)
哈日-伊玛图河（蒙古阿尔泰）的古代突厥贵族的墓葬-追悼集合	G.V. 库巴列夫	(713)
安加拉-奥辛斯克地理考古学区域中世纪的集合	V.M. 诺沃谢利采娃, I.V. 乌拉诺夫	(723)
中世纪早期靺鞨人的城市与要塞（根据滨海地区的遗存材料）	Ya.E. 皮斯卡列娃	(729)
乌图-叶尔加居住遗址出土的带“S”形边条的马衔（伊尔库茨克州穆林河谷）	G.L. 伊万诺夫	(734)
图瓦中世纪早期新遗存	A.V. 谢梅诺夫	(739)
图瓦的科凯利文化卡特利格-5 城址前期研究成果	T.R. 萨德克夫	(745)
7—11 世纪草原突厥人遗存	B.M. 哈谢诺娃	(752)
北魏怀朔镇佛寺遗址研究	谭士俊, 姜涛, 杨君, 冈村秀典, 向井佑介	(754)
金上京城遗址考古新进展	赵永军	(761)
拓跋鲜卑迁徙路线的新思考	吴松岩	(766)
北魏与内陆欧亚西部交叉步葬式	马艳	(772)
再谈“妇人启门”图	马颖	(782)
关于下颌托的几个问题	王飞峰	(789)
蒙古族妇女传统装饰罟罟冠的相关研究	张彤	(792)
蒙古国青陶勒盖古城出土瓷器及相关问题探讨	宋国栋	(801)
赤峰缸瓦窑的印花装饰	苏明明, 苏东	(806)
内蒙古西白音元代窖藏出土瓷器赏析	尹建光	(816)
元青花烧造时间和类型分期等问题的探析——兼析内蒙古、南京两地出土元青花	王兴平, 安丽	(824)
蒙元时期草原丝绸之路上的伊斯兰文物	李毅君	(839)
“幘沟缕”词义考释	苏鹏力	(854)
“驯龙师”造型微探	柏嘎力	(863)
摆腰台吉及华严寺碑文考	董萨日娜, 包小民	(868)
蒙古国境内新发现的两座匈奴半地穴式房址	程鹏飞, 萨仁毕力格	(874)

СОДЕРЖАНИЕ

ЧАСТЬ III. В ЭПОХУ КОЧЕВЫХ ИМПЕРИЙ

АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ ПАМЯТНИКИ СЮННУ В РОССИИ: НОВЫЕ ОТКРЫТИЯ (НЕКОТОРЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПОГРЕБАЛЬНЫХ СООРУЖЕНИЙ ХУННСКОЙ ЗНАТИ).....	С.С. Миняев (431)
СРЕДНЕВЕКОВОЕ СЕРЕБРО ТАЕЖНОЙ АНГАРЫ ··· П.В. Мандрыка, П.О. Сенотрусова	(443)
АНАЛИЗ ПРОИСХОЖДЕНИЯ КОТЛОВ ПОЗДНЕГО ПЕРИОДА В СЕВЕРНОМ КИТАЕ	Пан Лин, Хы Юминь (456)
ОБЫЧАЙ МУЛЬТИ-ЗАХОРОНЕНИЙ У ТОБА СЯНЬБИ	Вэй Чжэнг (465)
РАСПРОСТРАНЕННОСТЬ КАРИЕСА У ХУННСКОГО НАСЕЛЕНИЯ МОНГОЛИИ	М. Эрдэнэ (479)
ТОПОГРАФИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ЭЛИТНЫХ ПОГРЕБАЛЬНЫХ КОМПЛЕКСОВ ХУННУ	Ч. Еруул-Эрдэнэ (487)
ОРУЖЕЙНЫЕ КЛАДЫ ДРЕВНИХ И СРЕДНЕВЕКОВЫХ КОЧЕВНИКОВ САЯНО-АЛТАЯ	Ю.С. Худяков (489)
ЗОЛОТООРДЫНСКИЕ ПОГРЕБЕНИЯ НЕКРОПОЛЯ БОЗОК (ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КАЗАХСТАН).....	М.К. Хабдулина (496)
СЮННУ В ЮЖНОМ КАЗАХСТАНЕ: АРХЕОЛОГИЧЕСКИЙ И ИСТОРИЧЕСКИЙ КОНТЕКСТЫ	А.Н. Подушкин (507)
ПОГРЕБЕНИЯ МОНГОЛ-БУДДИСТОВ КОНЦА XIII – НАЧАЛА XIV ВВ. ИЗ ЦЕНТРАЛЬНОГО КАЗАХСТАНА	Э.Р. Усманова, И.И. Дремов, И.П. Панюшкина (515)
ПРОЕКТ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ РАЗВЕДОК И ИСТОРИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ ЭПОХИ КИДАНЕЙ ЛЯО В ПРИГРАНИЧНЫХ РАЙОНАХ (KLASH): ЦЕЛЬ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО ПРОЕКТА ПО ИЗУЧЕНИЮ ИМПЕРИИ ЛЯО	Гвен П. Беннетт (529)
МОНГОЛЬСКИЕ ПОГРЕБЕНИЯ XIII-XIV ВВ. НА ТЕРРИТОРИИ БАЙКАЛЬСКОГО РЕГИОНА	А.В. Харинский (531)
НЕКРОПОЛЬ СТЕПУШКА-2 – ПАМЯТНИК ГУННО-САРМАТСКОГО ВРЕМЕНИ (АЛТАЙ).....	В.И. Соенов, Н.А. Константинов, С.В. Трифанова (539)
СЕВЕРНАЯ ГРАНИЦА ТАНГУТСКОГО ГОСУДАРСТВА СИ СЯ ПО ДАННЫМ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ И ПИСЬМЕННЫХ ИСТОЧНИКОВ	А.А. Ковалев (546)
КРАНИОЛОГИЧЕСКИЕ МАТЕРИАЛЫ ИЗ ПОГРЕБЕНИЙ ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ I ТЫСЯЧЕЛЕТИЯ ДО Н.Э. В ЦЕНТРАЛЬНОМ КАЗАХСТАНЕ ··· А.З. Байсенов, И. Китов	(590)
НОВЫЕ АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ ПАМЯТНИКИ ЮГО-ЗАПАДНОГО АЛТАЯ	Г.К. Омаров (592)

СКУЛЬПТУРЫ ТАНСКОГО ВРЕМЕНИ ИЗ КУРГАНА ШОРООН ДОВ В ЦЕНТРАЛЬНОЙ МОНГОЛИИ	А.И. Бураев	(600)
НАХОДКИ ЭКСПЕДИЦИИ Н.М. ЯДРИНЦЕВА ИЗ ОРДУ-БАЛЫКА, ХРАНЯЩИЕСЯ В ГОСУДАРСТВЕННОМ ЭРМИТАЖЕ	Ю.И. Елихина	(607)
ПОР-БАЖЫН – ОБРАЗЕЦ ДРЕВНЕКИТАЙСКОЙ АРХИТЕКТУРЫ В САЯНО-АЛТАЙСКОМ РЕГИОНЕ	Д.К. Тулуш	(612)
ЛАКОВЫЕ ИЗДЕЛИЯ ИЗ ПОГРЕБЕНИЙ МОГИЛЬНИКА БУГРЫ В АЛТАЙСКОМ КРАЕ	Н.А. Сутягина	(619)
КИТАЙСКИЕ ГЛИНЯНЫЕ СОСУДЫ В ФОРМЕ ТЫКВЫ ГОРЛЯНКИ, НАЙДЕННЫЕ В УРОЧИЩЕ БАРУНХУРАЙ	А.Ю. Ожередова, Ю.И Ожередов	(633)
КАМЕННЫЕ ОГРАДКИ С ЦЕНТРАЛЬНОЙ СТЕЛОЙ РАННЕГО ЖЕЛЕЗНОГО ВЕКА И ТЮРКСКИМ ИЗВЯНИЕМ: К ВОПРОСУ О ВРЕМЕНИ СООРУЖЕНИЯ	Г.Ю. Пересветов	(634)
ИНКРУСТИРОВАННЫЕ КОЛЬЦА И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ВОСТОКА И ЗАПАДА В ЭПОХУ ТАН И ХАНЬ	Икуэ Отани	(647)
ПОСЕЛЕНИЯ СЮННУ В БАССЕЙНЕ РЕКИ КЕРУЛЕН	Г. Эрэгзэн	(655)
НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ХРОНОЛОГИИ ГОРОДИЩА ХЭРМЭН ДЭНЖ	Л. Эрдэнэболд	(661)
К ВОПРОСУ О ВЫДЕЛЕНИИ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ ГРУПП ПАМЯТНИКОВ ХУННУ В ЗАПАДНОМ ЗАБАЙКАЛЬЕ	П.Б. Коновалов, Д.А. Миягашев, Б.А. Базаров	(662)
О РЕЗУЛЬТАТАХ ПАЛЕОПАТОЛОГИЧЕСКОГО ИЗУЧЕНИЯ ХУННСКОГО НАСЕЛЕНИЯ СЕВЕРНОЙ МОНГОЛИИ	Э. Мижидорж	(676)
ОПИСАНИЕ (Z) “JAD-UN ГАЯР”	С. Ульдзибаяр, Э. Уртнасан	(681)
ПОГРЕБЕННЫЙ С ЛУКОМ И СТРЕЛАМИ: ЗАХОРОНЕНИЕ ВОИНА XIV ВЕКА В ПЕЩЕРЕ В ГОРАХ ЦАГАН ХАД НА ЮГЕ МОНГОЛИИ	Б. Ахренс, Х. Пьеzonка, Г. Номгуунсурэн	(692)
ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МОНГОЛЬСКОГО ГОСУДАРСТВА И ГЕНУЭЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В XIII – XIV ВВ. ПИСЬМЕННЫЕ ИСТОЧНИКИ И АРХЕОЛОГИЯ	С.Г. Бочаров, А.Г. Ситдиков	(693)
ГОРОДА ЗАПАДНЫХ ОКРАИН МОНГОЛЬСКОЙ ИМПЕРИИ XIII-XIV ВВ.: АРХЕОЗООЛОГИЧЕСКОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ	Л.В. Яворская	(699)
ПОГРЕБАЛЬНО-ПОМИНАЛЬНЫЙ КОМПЛЕКС ДРЕВНЕТЮРКСКОГО АРИСТОКРАТА В ХАР-ЯМААТЫН-ГОЛ (МОНГОЛЬСКИЙ АЛТАЙ)	Г.В. Кубарев	(707)
СРЕДНЕВЕКОВЫЕ КОМПЛЕКСЫ АНГАРО-ОСИНСКОГО ГЕОАРХЕОЛОГИЧЕСКОГО РАЙОНА	В.М. Новосельцева, И.В. Уланов	(715)
РАННЕСРЕДНЕВЕКОВЫЕ ГОРОДИЩА И УКРЕПЛЕНИЯ МОХЭ: ПО МАТЕРИАЛАМ ПАМЯТНИКОВ ПРИМОРЬЯ	Я.Е. Пискарева	(724)
УДИЛА С S-ОБРАЗНЫМИ ПСАЛИЯМИ ИЗ ПОСЕЛЕНИЯ УТУ-ЕЛГА (ДОЛИНА РЕКИ МУРИН, ИРКУТСКАЯ ОБЛАСТЬ)	Г.Л. Иванов	(731)
НОВЫЕ ПАМЯТНИКИ РАННЕГО СРЕДНЕВЕКОВЬЯ ТУВЫ	А.В. Семенов	(735)
ПЕРВЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ИЗУЧЕНИЯ ГОРОДИЩА КОКЭЛЬСКОЙ КУЛЬТУРЫ КАТЫЛЫГ 5 В ТУВЕ	Т.Р. Садыков	(741)

СТЕПНАЯ ТОРЕВТИКА VII–XI ВВ	Б.М. Хасенова	(752)
ИССЛЕДОВАНИЕ РУИН БУДДИЙСКОГО МОНАСТЫРЯ ПОСЕЛЕНИЯ ХУАЙШО ДИНАСТИИ СЕВЕРНАЯ ВЭЙ	Тан Шицзюнь, Цзян Тао, Ян Цзюнь, Окамура Хиденори, Мукай Юсуки	(760)
ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ		
ВЕРХНЕЙ СТОЛИЦЫ ДИНАСТИИ КИН	Чжао Юунжунь	(764)
НОВЫЙ ВЗГЛЯД НА МИГРАЦИОННЫЕ ПУТИ ТОБА СЯНЬБИ	By Сонян	(770)
ОБРЯД СКРЕЩИВАНИЯ НОГ В ЗАПАДНОЙ ЧАСТИ ЦЕНТРАЛЬНОЙ ЕВРАЗИИ И ПРИ ДИНАСТИИ ЗАПАДНАЯ ВЭЙ	Ма Янь	(780)
ОБСУЖДЕНИЕ РИСУНКА “ЖЕНЩИНА ОТКРЫВАЮЩАЯ ДВЕРЬ”	Ма Инь	(787)
К ВОПРОСУ О ДЕРЖАТЕЛЯХ ДЛЯ ЧЕЛЮСТИ	Ван Фейфен	(790)
ИССЛЕДОВАНИЕ НА ТЕМУ «ГУГУ ГУАНЬ» - ТРАДИЦИОННЫХ УКРАШЕНИЙ МОНГОЛЬСКИХ ЖЕНЩИН		
МОНГОЛЬСКИХ ЖЕНЩИН	Чжан Тун	(799)
НАЙДЕННАЯ КЕРАМИКА В ДРЕВНЕМ ГОРОДЕ ЧИНТОЛГОЙ ВО ВНУТРЕННЕЙ МОНГОЛИИ, А ТАКЖЕ ВЗАИМОСВЯЗАННЫЕ ВОПРОСЫ ДЛЯ ИССЛЕДОВАНИЯ....		
.....	Сунг Гуодунг	(805)
ДЕКОРАТИВНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ ПЕЧЕЙ ДЛЯ ОБЖИГА ГЛИНЯНЫХ ИЗДЕЛИЙ В ЧИФЭНЕ		
ЧИФЭНЕ	Су Минмин, Су Дон	(814)
ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ АНАЛИЗ КЛАДА ЭПОХИ ЮАНЬ НАЙДЕННЫЙ В СЕЛЕ СИБАНИ ВО ВНУТРЕННЕЙ МОНГОЛИИ		
СИБАНИ ВО ВНУТРЕННЕЙ МОНГОЛИИ	Инь Жангуан	(822)
ИЗУЧЕНИЕ ВОПРОСОВ ВРЕМЕНИ СОЗДАНИЯ БЕЛО-ГОЛУБЫХ ФАРФОРОВЫХ ИЗДЕЛИЙ ЭПОХИ ЮАНЬ И ВРЕМЕННОЕ ДЕЛЕНИЕ: СОВМЕСТНЫЙ АНАЛИЗ РАСКОПАННЫХ ВО ВНУТРЕННЕЙ МОНГОЛИИ И НАНКИНЕ БЕЛО-ГОЛУБЫХ ФАРФОРОВЫХ ИЗДЕЛИЙ		
РАСКОПАННЫХ ВО ВНУТРЕННЕЙ МОНГОЛИИ И НАНКИНЕ БЕЛО-ГОЛУБЫХ ФАРФОРОВЫХ ИЗДЕЛИЙ	Ван Синпин, Ан Ли	(837)
ИСЛАМСКИЕ КУЛЬТУРНЫЕ РЕЛИКТЫ НА ВЕЛИКОМ ШЕЛКОВОМ ПУТИ В ПЕРИОД ВЕЛИКОЙ МОНГОЛЬСКОЙ ИМПЕРИИ И ДИНАСТИИ ЮАНЬ		
ВЕЛИКОЙ МОНГОЛЬСКОЙ ИМПЕРИИ И ДИНАСТИИ ЮАНЬ	Ли Ижун	(853)
К ВОПРОСУ О ТЕКСТОВОМ ЗНАЧЕНИИ "ЗЕ ГОУ ЛОУ"		
К ВОПРОСУ О ТЕКСТОВОМ ЗНАЧЕНИИ "ЗЕ ГОУ ЛОУ"	Су Пынли	(861)
ПРЕДВАРИТЕЛЬНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ МОДЕЛИ "МАСТЕР ДРАКОН"		
ПРЕДВАРИТЕЛЬНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ МОДЕЛИ "МАСТЕР ДРАКОН"	Байкал	(866)
ПИСЬМЕННОСТЬ НАЙДЕННЫЙ НА КАМНЕ В ХРАМЕ БАЯГУУД ТАЙЖ ХУА ЯНСЫ		
ПИСЬМЕННОСТЬ НАЙДЕННЫЙ НА КАМНЕ В ХРАМЕ БАЯГУУД ТАЙЖ ХУА ЯНСЫ	Дон Сарна, Бао Шиоминь	(872)
ДВЕ НОВЫЕ ПОЛУЗЕМЛЯНКИ ХУННОВ, НАЙДЕННЫЕ НА ТЕРРИТОРИИ МОНГОЛИИ		
ДВЕ НОВЫЕ ПОЛУЗЕМЛЯНКИ ХУННОВ, НАЙДЕННЫЕ НА ТЕРРИТОРИИ МОНГОЛИИ	Чэн Пэнфэй, Ч. Саранбилэг	(881)

ГАРЧИГ

3. ЭРТНИЙ ТӨРТ УЛСУУДЫН ҮЕ

ОРОС ДАХЬ ХҮННҮГИЙН ШИНЭР ИЛРҮҮЛСЭН СУУРИН: ХҮННҮГИЙН ЯЗГУУРТНЫ БУЛШНЫ БАРИЛГЫН ЗАРИМ ОНЦЛОГУУД	С.С. Миняев	(441)
АНГАР МӨРНИЙ ТАЙГААС ОЛДСОН ДУНДАД ЗУУНЫ ҮЕИЙН МӨНГӨН ЭДЛЭЛҮҮД	П.В. Мандрыка, П.О. Сенотрусова	(447)
УМАРД ХЯТАДЫН ХОЖУУ ҮЕИЙН ТОГООНЫ (ФҮ) ҮҮСЭЛИЙН ТУХАЙ СУДАЛГАА	Пань Лин , Хэ Юмэн	(456)
ТОБА СЯНЬБИГИЙН НЭГ АВСАНД ХАМТ ОРШУУЛСАН БУЛШ.....	Вэй Зенг	(466)
МОНГОЛЫН ХҮННҮГИЙН ҮЕИЙН ХҮН АМЫН ШУД ЦООРOL ӨВЧНИЙ СУДАЛГАА	М. Эрдэнэ	(467)
ХҮННҮГИЙН ЯЗГУУРТНЫ ОРШУУЛГЫН ГАЗРЫН БАЙРЛАЛ ЗҮЙН СУДАЛГААНЫ АСУУДАЛД	Ч. Ерөөл-Эрдэнэ	(481)
САЯН-АЛТАЙН ЭРТНИЙ БОЛОН ДУНДАД ЗУУНЫ ҮЕИЙН НҮҮДЭЛЧДИЙН ЗЭР ЗЭВСГИЙН САНГУУД	Ю.С. Худяков	(494)
АЛТАН ОРДНЫ УЛСЫН БОЗОК СУУРИНГИЙН БУЛШНУУД (ТӨВ КАЗАКСТАН).....	М.К. Хабдулина	(506)
ӨМНӨД КАЗАКСТАН ДАХЬ ХҮННУ УЛС: АРХЕОЛОГИЙН БОЛОН ТҮҮХИЙН ХЭРЭГЛЭГДХҮҮНЭЭР	А.Н. Подушкин	(513)
ТӨВ КАЗАКСТАНЫ НУТАГ ДАХЬ 13-14-Р ЗУУНЫ ҮЕИЙН МОНГОЛ БУЛШНУУД	Э.Р. Усманова, И.И. Дремов, И.П. Панюшкина	(522)
ХИЛИЙН ЗААГ НУТГУУД ДАХЬ КИДАНЫ ЛЯОГИЙН ҮЕИЙН АРХЕОЛОГИЙН СУДАЛГАА БА ТҮҮХИЙН ТӨСӨЛ (ХЛАСТ): ЛЯОГИЙН ЭЗЭНТ ГҮРНИЙ СУДАЛГААНЫ ХЭТИЙН ЗОРИЛГО	Гвэн П. Беннетт	(530)
БАЙГАЛ НУУРЫН БҮС НУТАГ ДАХЬ XIII-XIV ЗУУНЫ МОНГОЛ БУЛШНУУД	А.В. Харинский	(537)
АЛТАЙ ДАХЬ ХҮННУ-САРМАТЫН ҮЕИЙН АРХЕОЛОГИЙН ДУРСГАЛ: СТЕПУШКА-2 БУЛШ	В.И. Соенов, Н.А. Константинов, С.В. Трифанова	(544)
ТАНГУДЫН СИ СЯ УЛСЫН УМАРД ХИЛ, БИЧГИЙН ЭХ СУРВАЛЖ БОЛОН ХУУЧ СУДЛАЛЫН БАРИМТААР	А.А. Ковалев	(579)
ТӨВ КАЗАХСТАНААС ОЛДСОН НТӨ 1-Р ЗУУНЫ ХҮНИЙ ГАВАЛЫН ЯСНЫ СУДАЛГАА	А.З. Бэйсенов, И. Китов	(591)
БАРУУН- ӨМНӨД АЛТАЙН АРХЕОЛОГИЙН ШИНЭ ДУРСГАЛУУД	Г.К. Омаров	(599)
ТӨВ МОНГОЛЫН ШОРООН ДОВЫН БУЛШНААС ОЛДСОН ТАНГИЙН ҮЕИЙН УРАН БАРИМЛУУД	А.И. Бураев	(606)

ЭРМИТАЖ МУЗЕЙД ХАДГАЛАГДАЖ БУЙ Н.М. ЯДРИНЦЕВЫН ЭКСПЕДИЦИЙН ОРДУ-БАЛЫКААС ОЛСОН ОЛДВОРУУД	Ю.И. Елихина	(611)
ПОР-БАЖЫН: САЯН-АЛТАЙН НУРУУН ДАХЬ ЭРТНИЙ ХЯТАДЫН УРАН БАРИЛГЫН ЖИШЭЭ	Д.К. Тулуш	(617)
АЛТАЙН ХЯЗГААРЫН БУГРИ ДУРСГАЛААС ОЛДСОН ЧИЙЬ БУДАГ БУХИЙ ЭДЛЭЛҮҮД	Н.А. Сутягина	(627)
БАРУУН ХУУРАЙГААС ОЛДСОН ХУЛУУ ХЭЛБЭРТ ХЯТАД ШАВАР САВ СУУЛГУУД	А.Ю. Ожередова, Ю.И. Ожередов	(633)
ТӨМӨР ЗЭВСГИЙН ТҮРҮҮ ҮЕИЙН ЧУЛУУН ХАШАА БОЛОН ТҮРЭГИЙН ХӨШӨӨ ДУРСГАЛУУД (БАЙГУУЛАМЖИЙН ОН ЦАГИЙН АСУУДАЛД)	Г.Ю. Пересветов	(642)
ХАН-ТАН УЛСЫН ЗҮҮН-БАРУУНЫ ХАРИЛЦАА ХАМААРАЛ БА ШИГТГЭЭТЭЙ БӨГЖҮҮД	Ику Отани	(648)
ХЭРЛЭН ГОЛЫН САВ ДАХЬ ХҮННҮГИЙН ХОТ, СУУРИНЫ ТУХАЙ	Г. Эрэгзэн	(649)
ХЭРМЭН ДЭНЖ БАЛГАСНЫ ОН ЦАГИЙН СУДАЛГААНЫ ЗАРИМ АСУУДАЛД	Л. Эрдэнэболд	(657)
БАРУУН ӨВӨР БАЙГАЛЫН НУТАГ ДЭВСГЭРИЙН ХҮННҮГИЙН ДУРСГАЛТ БҮЛГИЙГ ИЛРҮҮЛЭХ АСУУДАЛД	П.Б. Коновалов, Д.А. Миягашев, Б.А. Базаров	(666)
УМАРД МОНГОЛЫН ХҮННҮГИЙН ҮЕИЙН ХҮНИЙ ӨВЧЛӨЛИЙН СУДАЛГААНЫ ДҮНГЭЭС	Э. Мижиддорж	(668)
Ж(З)АДЫН ГАЗРЫГ НЯГТЛАХ НЬ	С. Өлзийбаяр, Э. Уртнасан	(677)
МОНГОЛЫН ЦАГААН ХАД УУЛНААС ОЛДСОН 14-Р ЗУУНЫ ДАЙЧИН ЭРИЙН ХАДНЫ ОРШУУЛГА	Б. Ахренс, Х. Пиезонка, Г. Номгуунсүрэн	(692)
XIII-XIV ДҮГЭЭР ЗУУНЫ МОНГОЛ ГҮРЭН БА ГЕНУЯ УЛСЫН ХАРИЛЦАА:		
АРХЕОЛОГИЙН БОЛОН ТҮҮХИЙН СУРВАЛЖ БИЧГИЙН ХЭРЭГЛЭГДХҮҮНЭЭР	С.Г. Бочаров, А.Г. Ситдиков	(697)
XIII-XIV-Р ЗУУНЫ ҮЕИЙН МОНГОЛЫН ЭЗЭНТ ГҮРНИЙ БАРУУН ЗАХЫН ХОТУУДЫН АРХЕОЗООЛОГИЙН СУДАЛГАА	Л.В. Яворская	(705)
ХАР ЯМААТЫН ГОЛЫН (МОНГОЛ АЛТАЙ) ЭРТНИЙ ТҮРЭГИЙН ЯЗГУУРТНЫ БУЛШ, ДУРСГАЛЫН ЦОГЦОЛБОР	Г.В. Кубарев	(714)
АНГАР-ОСА МӨРНИЙ ГЕОАРХЕОЛОГИЙН МУЖИЙН ДУНДАД ЗУУНЫ ҮЕИЙН ЦОГЦОЛБОРУУД	В.М. Новосельцева, И.В. Уланов	(723)
ДУНДАД ЭРТНИЙ ҮЕИЙН МОХЭ НАРЫН ЦАЙЗ, ХЭРЭМТ ХОТУУД (ПРИМОРИЙН БҮС НУТГИЙН СУУРИНГУУД)	Я.Е. Пискарева	(730)
УЛТУ-ЭЛГАГИЙН СУУРИНГИЙН МАЛТСАН “S” ХЭЛБЭРИЙН ЦЭЭЖНИЙ ТОНОГЛОЛ (ЭРХҮҮ МУЖИЙН МУРИНИЙ ХӨНДИЙ)	Г.Л. Иванов	(734)
ТУВАГИЙН ДУНДАД ЗУУНЫ ЭХЭН ҮЕИЙН ДУРСГАЛУУД	А.В. Семенов	(739)
ТУВАГИЙН КОКЕЛЬ СОЁЛЫН КАТЫЛЫГ-5 СУУРИНГИЙН СУДАЛГААНЫ УРЬДЧИЛСАН ДҮН	Т.Р. Садыков	(745)
VII-XI ЗУУНЫ ТАЛ НУТГИЙН ТҮРЭГИЙН ОЛДВОРУУД	Б.М. Хасенова	(752)
УМАРД ВЭЙ УЛСЫН ХУАНШУ ХОТЫН БУДДЫН ХИЙДИЙН СУУРИНГИЙН СУДАЛГАА Тан Шижүн, Жиан Тао, Ян Жүнь, Окамура Хиденори, Мукай Юсуки	(760)	

ЗҮРЧИДИЙН АЛТАН УЛСЫН ДЭЭД НИЙСЛЭЛИЙН СУУРИНГУУДЫН АРХЕОЛОГИЙН	
СУДАЛГААНЫ УРЬДЧИЛСАН ДҮН	Зао Юунжунь (764)
ТУОБА СЯНЬБИГИЙН ИХ НҮҮДЛИЙН ЗАМЫН ШИНЭ ҮЗЭЛТ	Ү Сүнян (770)
ТӨВ ЕВРАЗИЙН БАРУУН ХЭСЭГ БОЛОН БАРУУН ВЭЙ УЛСААС ОЛДСОН ХӨЛИЙГ	
СОЛБИН ОРШУУЛАХ ЗАН ҮЙЛИЙГ СУДЛАХ НЬ	Ма Янь (780)
ХААЛГА ОНГОЙЛГОЖ БУЙ ЭМЭГТЭЙН ЗУРАГ	Ма Ин (787)
ЭРҮҮНИЙ БООЛТУУДЫН ТАЛААРХ СУДАЛГААНЫ АСУУДЛУУД	Ван Фейфен (791)
МОНГОЛ ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙН БОГТОГ МАЛГАЙ ЧИМЭГЛЭЛ ХОЛБОГДОХ СУДАЛГАА	
	Зан Тунг (799)
МОНГОЛ УЛСЫН ЧИН ТОЛГОЙН БАЛГАСААС ОЛДСОН ЭРТНИЙ ШААЗАНГЫН	
ХАГАРХАЙ БОЛОН ЗАРИМ АСУУДЛЫН ТУХАЙ СУДАЛГАА	Сүн Гудун (805)
УЛААНХАД АЙМГИЙН “ГАНВАЁ”-ААС ОЛДСОН ПААЛАНТАЙ ВААР САВАН ДЭЭРХ	
ЦЭЦГЭН ХЭЭТЭЙ ЧИМЭГЛЭЛ	Сү Минмин, Сү Дун (814)
ӨВӨР МОНГОЛЫН БАРУУН БАЯНААС ИЛРҮҮЛСЭН ЮАНЬ УЛСЫН ҮЕИЙН	
ЗООРИЛОН ХАДГАЛСАН ШААЗАНГИЙН ТАНИЛЦУУЛГА	Инь Жангуйн (822)
ЮАН ГҮРНИЙ ҮЕИЙН ЦЭНХЭР ЦЭЦЭГТЭЙ ШААЗАНГИЙН ОН ЦАГ БОЛОН ХЭЛБЭР	
ДУРСИЙН ШИНЖИЛГЭЭ ӨВӨР МОНГОЛ БОЛОН НАНЖИН ХОТ ГАЗАРУУДААС	
ОЛДСОН ЦЭНХЭР ШААЗАНГУУД	Ван Шинпин, Ан Ли (838)
МОНГОЛЫН ЭЗЭНТ ГҮРЭН БА ЮАНЬ ГҮРНИЙ ҮЕИЙН ТОРГОНЫ ЗАМ ДАХЬ ИСЛАМ	
СОЁЛЫН ДУРСГАЛУУД	Ли Ижүн (853)
“ЗЭ ГОУ ЛОУ” БИЧВЭРИЙН УТГЫГ ТАЙЛБАРЛАХ НЬ	Су Пэнли (862)
“ЛУУ ДАСГАЛЖУУЛАГЧ”-ИЙН ЗАГВАРЫГ ШИНЭЧЛЭХ НЬ	Байгаль (867)
БАЯГУУД ТАЙЖ ХУА ЯНЬ СИ СҮМИЙН ХӨШӨӨН БИЧЭЭСИЙН ТУХАЙ СУДАЛГАА	
	Дон Сарна, Бао Шиоминь (872)
МОНГОЛ УЛСЫН НУТГААС ШИНЭЭР ОЛДСОН ХҮННҮГИЙН ХОЁР ХАГАС ГАЗАР	
СУУЦ	Чэн Пэнфэй, Ч. Саранбилэг (881)

Contents

Part Three: Historical Period

New Discoveries of Xiongnu Archaeological Sites in Russia: Some Architectural Features of Xiongnu Elite Sites	S.S. Miniaev (441)
The Medieval Silver of the Taiga of the Angara River	P.V. Mandryka, P.O. Senotusova (447)
An Analysis on the Origin of Late Period Cauldrons of North China	Pan Ling, He Yumeng (457)
Multi-Burial Customs Of Tuoba Xianbei.....	Wei Zheng (466)
Dental Caries Prevalence in Xiongnu Population from Mongolia	M. Erdene (480)
Topographic Study of Xiongnu Elite Cemetery	Ch. Yeruul-Erdene (488)
The Arms Treasures of the Ancient and Medieval Nomads of the Region of Sayan and Altai Mountains	Y.S. Khudyakov (494)
The Burials of the Settlement of Bozok in the Golden Horde Time (The Central Kazakhstan)	M.K. Khabdulina (506)
Sunnu in South Kazakhstan: Archeological and Historical Contexts	A.N. Podushkin (514)
Mongolian-Buddhist Burial Site of the 13rd –14th Centuries from Central Kazakhstan	E.R. Usmanova, I.I. Dremov, I.P. Panuyshkina (523)
Klash in the Border Lands: New Perspectives on the Study of the Liao Empire	Gwen P. Bennett (524)
Mongolian Graves of XIII-XIV Centuries Ac in the Baikalian Region	A.V. Kharinsky (538)
Necropolis of Stepushka-2 – the Archaeological Site of Hun-Sarmatian Time (Altai)	V.I. Soenov, N.A. Konstantinov, S.V. Trifanova (545)
The Northern Border of Xi Xia State According to An Archaeological Narrative Sources	A.A. Kovalev (583)
Craniological Materials from Burials of Second Half of the I Millenium Bc in Central Kazakhstan	A.Z. Beisenov, I. Kitov (585)
New Archaeological Discoveries in South-Western Altai.....	G.K. Omarov (599)
Sculpture of Tang Dynasty Excavated in the Barrow in Central Mongolia	A.I. Buraev (606)
Cultural Relics Discovered in Ordu-Balyk Site By the Expedition of N.M. Yadrintsev (Collected in The State Hermitage Museum)	Y.I. Elihina (611)
Por-Bajyn – An Example of Ancient Chinese Architecture in the Sayan-Altay Region D.K. Tulush	(618)
Lacquerwares from Bugri Barrows, Altayskiy Krai	N.A. Sutiagina (627)
Chinese Clay Gourd Shaped Vessels from Barun Khurai Tract	A.Yu. Ozheredova, Yu.I. Ozheredov (629)
Stone Fences Central Staley Early Iron Age and Turkic Sculptures (For Questions About The Construction)	G.Yu.Peresvetov (643)
Inlaid Rings and East–West Interaction in the Han–Tang Era	Ikue Otani (644)

The Xiongnu Settlements in Kherlen River Basin	G. Eregzen	(655)
Some Questions of Hermen Denj Balgas(Ruin) Date	L. Erdenebold	(661)
To the Problem of Allocation of Territorial Groups Xiongnu Monuments in Western Transbaikalia	P.B. Konovalov, D.A. Miyagashov, B.A. Bazarov	(666)
Paleopathology of Xiongnu Population from Northern Mongolia	E. Mijiddorj	(676)
Origin of the Place Name: "Jad"	S. Ulziibayr, E. Urtnasan	(682)
Buried With His Bow and Arrows: the Exceptional Cave Burial of A 14th Century Warrior At Tsagaan Khad Mountain, Mongolia	B. Ahrens, H. Piezonka, G. Nomguunsuren	(683)
The Relationship Between the Mongol'S State and the Republic of Genoa in the 13th – 14th Centuries (Written Evidence and Archeology).....	S.G. Bocharov, A.G. Situdikov	(698)
Towns on the Western Areas of Mongol Empire in the 13th - 14th Centuries (Archaeozoological Research)	L.V. Yavorskaya	(706)
Burial and Memorial Complex of Ancient Turkic Aristocrat in Khar-Iamaatyn Gol (Mongolian Altai)	G.V. Kubarev	(714)
Medieval Complexes of the Angara-Osa Geoarchaeological District	V.M. Novoseltseva, I.V. Ulanov	(723)
Early Medieval Walled Towns and Forts of Mohe (Based on the Sites of Primorye Region)	Ya.E. Piskareva	(730)
Bit With S-Shared Cheekpieces from the Settlement of Utu-Elga (The Valley of River Murin, Irkutsk Region)	G.L. Ivanov	(734)
New Monuments of the Early Middle Ages Tuva	A.V. Semenov	(740)
The First Results of the Study of Katylyg 5, Fortified Settlement of Kokel Archaeological Culture	T.R. Sadykov	(745)
Steppe Toruetics of VII–XI Cc	B.M. Khasanova	(746)
Research on the Buddhist Temple Sites in Huashuo Town of Northern Wei Dynasty	Tan Shijun, Jiang Tao, Yang Jun, Okamura Hidenori, Mukai Yusuke	(760)
Advance of the Research on Archaeology in the Site of the Upper Capital of Kin Dynasty	Zhao Yongjun	(765)
New Thinking on the Migratory Route of Tuoba Xianbei	Wu Songyan	(771)
The Rite of Cross Feet Found in Western Central Eurasian and Western Wei Dynasty	Ma Yan	(781)
On the Picture of A Woman Opening the Door	Ma Ying	(787)
Some Issues About Chin-Straps	Wang Feifeng	(791)
Related Study on “Gugu Guan”: Traditional Decoration of Mongolian Women	Zhang Tong	(800)
Probe Into Porcelains Excavated in Chintolgi Site in Mongolia	Song Guodong	(805)
Printed Decoration of Gangwa Kiln in Chifeng	Su Mingming, Su Dong	(814)
Appreciation and Analysis of Porcelains Excavated in Xibaiyin Yuan Dynasty Hoard, Inner Mongolia	Yin Jianguang	(823)
Probe Into the Firing Time, Types and Stage Division of Yuan Dynasty Blue-And-White Porcelain Excavated in Nanjing and Inner Mongolia	Wang Xingping, An Li	(838)
Islamic Cultural Relics on the Grassland Silk Road During the Great Mongol Empire and Yuan Dynasty	Li Yijun	(853)

On the Textual Meaning of “Ze Gou Lou”	Su Pengli	(862)
A Tentative Study on the Model of “Dragon Master”	Baigali	(867)
The Research About the Relation of Taiji Baiyao and the Huayan Temple Inscription	Dong Sarina, Bao Xiaoming	(873)
New Semi-Subterranean House Site of Xiongnu Finding from Mongolia	Cheng Pengfei, Ch. Saranbileg	(881)

第三部分 历史时期

ЧАСТЬ III. В ЭПОХУ КОЧЕВЫХ ИМПЕРИЙ

3. ЭРТНИЙ ТӨРТ УЛСУУДЫН YE

Part Three: Historical Period

